

מגו א ב מיי פיה מהל
עירובין הלכה די טושיע א"ח
סומן של"כ ס"ו בהג"ה:
גור א ד מיי שם הלכה די
טושיע שם ספיק ד:
מזה ה ו מיי שם הל' כב
טושיע שם ספיק ד:
גור ו מיי פיה שם הל' ג
סומן שם שם טושיע שם סס
שם פ"א:
מז ח ז מיי פ"ד הלכה טו
טושיע שם ספיק ד ג:

פניני רש"י

יתר על כן, לטעם מיעה
אירי צנוה עליה ומת
לית בעשמי לדי רה"ר וכן
גשמים המפולטין לרה"ר
דקרי ר' יהודה לטעונו
מומיה משום פי תקפה יורד
וקוסם צ"ל לגובה העיר
וקאמר צריחא יתר על כן
אפילו היכא לליכא פי
תקפה הואיל ואלתא שמי
מחילות מעליהם מית
הבית מנאן ומחילת מית
השני מנאן סגי בתקנתא
פורתא:

(לש"ל ו.)
לא אדעתאי, לא היינו
זכור ורבותי פירשו לא
סבירא לי:
(שם טו.)

רב נסים גאון

במאן דלא בר עקיבא דאי ר'
עקיבא האמר רבא
המותרת במקומה מותרת שלא
במקומה עיקר דברי רבי
עקיבא בפרק הדר עם הנכרי
(דף טו) דתנן רבי עקיבא אוסר
את החיצונה אדעתיה הוה
אוסרה ובמראה גרסי וז' דברי
רבי עקיבא דאמר אפי' רגל
המותרת במקומה אוסרת שלא
במקומה:
פ"ק ביצד מעברין

רבינו חננאל

והרי הוא של רבים וראו לה
אלא פתח אחד מערבין את
כולה. הא דתניא אין מערבין
אוחה לחצאין אמר רב פפא לא
שני אלא לארכה הדין
מפסקתה אבל לרחבה מערבין
אוחה לחצאין דהא לא
מפסקתה בה רה"ר רב פפא
דאמר כמאן דלא בר עקיבא
דאמר בבי צורות וז' לפנים מו
ועיבתה וז' לצפונה וז' לצפונה
כל החיצונה אוסרת חרובת
רגל הפנימית אוסרתה ודחוקן
אפי' תימא ר' עקיבא עד כאן
לא קאמר ר' עקיבא אלא בבי
צורות וז' לפנים מו דפנימית
לית לה פתחה אחרינא וכמאן
באח חצר דמי. אבל הכא עיר
שעירבו לחצאין הני נפקי באח
פתחה והני נפקי בפתחה
אחורית. איכא דאמרי אמר רב
פפא כיון דרה"י מפסקתה
אפילו לרחבה אין מערבין
אוחה. נימא כר' עקיבא אמרה
אפי' תימא רבנן עד כאן לא
קאמרי רבנן בבי צורות וז'
לפנים מו אלא דפנימית אחא
לדשא ומשתמשא אבל הכא מי
מצו מסלקי דה"י מהכא כיון
דרדידי רבים לה אפילו לא אלא
אי כולה אי מבוי מבוי בפני
עצמו. ואסיקא כגון דעבדי
דקה. פירוש כגון אצטבא בפני
המבוי וכדבר חסדא דאמר
אחד מבני מבוי עשה דקה
על פתחו אינו אוסר על בני
מבוי שכבו טילק עצמו מן
המבוי כך מבוי אחד עשה

דקה לאוהו מבוי אינו אוסר על
מזל דהוא בה רב חייא בר אשי
הוה מערב לכולא ואמינא ש"מ עיר
של יחיד ונעשית של רבים א"ל
לדידי אמרו לי סבי אשפה הוה לה
מזל גיטא והשתא דאיפנא הוה להו
כבי פתחים אוסר. א"ל לא אדעתאי
אמר רב נחמן אמר רב סולם
תורת פתח עליו תורת מחיצה עליו.
תורת מחיצה עליו תורת פתח
עליו כולל רגל העירוב. תורת
פתח עליו ככולל שבין ב' חצרות
רצה אחד מערב רצו שנים מערבין
ומי אמר רב נחמן הכי ואנשי
מרפסת ששכחו ולא

דפנימית אהרא דשא ומשתמשא. ומה שפי' בקונט' שלא
יהא לה דריסת הרגל על החיצונה לאו דוקא דליכא
קפידא צדריסת הרגל דא"כ הימה מסתלקת לגמרי מרה"ר דהא
דרך חיצונה נפקא ואין לנו לטלקה מרה"ר כדלמרי' הכל מי מני
מסלקי להו רה"ר מהכא אלא תימוד

דשא מלהשתמש בחיצונה קאמר וכן
עשית דקה דשמתין לענין תשמיש
לא לענין הילוך: **אבר** הבא מי
מצי מוסלקי בו. פי' דוקא פנימית
אחדה דשא מלהשתמש בחיצונה שאינה
מקומה דעיקר חיצונה לבני חיצונה
אבל רה"ר הוי להני כמו להני ובחסם
פ"ה דצרה"ר אין חילוק צאלמע ארכו
ולא רמו מחילה לומר תימוד דשא
ותשמש: **מבוי** מבוי נמו אפרי
אחדדי. פי' בקונט' כיון דמעיקרא
של יחיד הוא והיו מערבין את כולה
והורגו להיות אחד אסרי אהדדי
ואפי' איכא לחי או קורה למבוי לא
מהני וקסה לר"י דלמר צ"פ"ק (דף יד:)
עשה לחי לחי מבוי יש לו תחי מבוי
אלמא משתרי חיי מבוי בפני עצמו
אע"פ שהורגו לערב כל המבוי יחד
ומיאו איכא לאוקמא להאיא דליכא
חצירות פתוחות למבוי מן הלחי ולהלן:

דעבוד דקה. מחילה גבוה ד'
(ס"א א) טפחים כגון

אצטבא בפני המבוי ובקונט' פירש
פתח נמוך צראש כל מבוי וכפירושו
נראה מדלמר צריש כל גגות (לקמן דף
פט:) צנה עליה ע"ג ביתו ועשה
לפניה דקה הותר בכל הגגין כולן
ולא יתכן לפרש שם אלא לשון פתח
ומיאו שכן פירקין ופ"ה דקה מחילה:
ולא שבק לה שוור. משמע דאי
שבק לה שוור הוה עבד שפיר
ולא הוה פריך ליה אפי' מידי וא"כ
משמע כפי הקונט' דפי' במתני' דשל
צריש והרי היא של צריש מהני ליה
שוור וכן משמע לקמן (דף טו.) גבי מחוץ
דמהני ליה שוור אע"פ דהיא של צריש
כדמשמע צ"פ"ק (דף יו:) ומעיקרא נמי
היתה של צריש דאי של יחיד לא
היתה צרישה שוור והא דנקט צמתני'
של צריש ונעשית של יחיד לאשמועי'
לדע"ג דנעשית של יחיד צריש שוור"ו)
בעא מיניה בו מרובה. לא ברקס
מנרה צו אלוה דעליו לא
היה אומר רב נחמן לא תלימו ליה
דרבו היה: **תורת** פתח עליו ככולל
שבין ב' חצירות. מותר מחילה עליו
להקל היה יכול לנמולא נמי כסולם
שצ"ן חצירות כגון שרצפו כסולמות:
דלעערב

שבין שתי חצירות * רצו אחד מערב רצו שנים מערבין ומי אמר רב נחמן הכי והאמר רב נחמן אמר שמואל א"נשי חצר ואנשי מרפסת ששכחו

ולא

שקות אחד (א"כגי לה) מפתחה ולא היה לה אלא פתח אחד מערבין את כולה. עיר של ר' חייא עיר של רבים ונעשית של יחיד הוא ועירבה ר' חייא לכולא ולא שבק שוורא א"ל אביי אמאי עבד מר הכי לא דאמר רב דהוה בה רב חייא בר אשי הוה מערב לכולא ואמינא ש"מ עיר של יחיד ונעשית של רבים א"ל לדידי אמרו לי סבי אשפה הוה לה מזל גיטא והשתא דאיפנא הוה להו כבי פתחים אוסר. א"ל לא אדעתאי אמר רב נחמן אמר רב סולם תורת פתח עליו תורת מחיצה עליו. תורת מחיצה עליו תורת פתח עליו כולל רגל העירוב. תורת פתח עליו ככולל שבין ב' חצרות רצה אחד מערב רצו שנים מערבין ומי אמר רב נחמן הכי ואנשי מרפסת ששכחו ולא

ואין לה אלא פתח א'. ולאו מפולגת היא ולא דמי לדגלי מדבר:
אלא לאורבה. דרך עיירות להיות פתחי פילוסיהין לאורכס ורה"ר
עוברת מפחה לפתח וחלוקה לאורכה הלכך אין בני עבר הלו רשאין
לערב לצדן ובני עבר הלו לצדן משום דהני והני דרסי צדן רה"ר
ויואלין וינכסין דרך פתחים לכאן
ולכאן ורה"ר וז' מחצרתם שכולם
מעורבין זה ואסרי אהדדי: אבל
לרחבה. בני שני העברים לראש
האחד לצד ובני שני העברים לראש
השני לצד מערבין שהרי יבולין
להסתלק אלו מאלו ולא יהא דרך לאלו
על אלו ויבורין להן אלו פתח שאלגן
ולאו פתח שאלגן: פלוגתא לרבנן
ור"ע צפתה הדל (לקמן דף עה:).
רגל המותרת במקומה אוסרת שלא
במקומה. כגון צ' חצירות וז' לפנים
מוז והחיצונה פתוחה לרה"ר והפנימית
אין לה פתח לרה"ר אלא יולאת דרך
חיצונה ולא מיציעא היכא דעירבו
דיורין שחיצונה לצדן ובני פנימית
לא עירבו צנייהן לצדן להיות מותרין
צתשמיש חצר לעצמו דהויא רגל
האסורה במקומה דאסרה דריסת
הרגל דידה החיצונה אפי' לרבנן
דכיון דצחצר דגופייהו אסרי ליכא
למכפיהו למיחד דשא דידה וימתלו
על דריסת הרגל שיש להן על החיצונה
אלא אפילו עירבו וז' לעצמה וזו לעצמה
דהויא פנימית מותרת במקומה
פליג ר"ע ואומר דריסת הרגל
דידה אסרה החיצונה ופנימית מותרת
וחיצונה אסורה והכי נמי ניתסרו
אהדדי: דפנימית אחרא דשא
ומשתמשא. דכיון דמותרת במקומה
כגון וז' כופין על מדת קדוש שלא
יהא לה היוס דריסת הרגל על
החיצונה אלא חסגור דלת צניניהן
ותשמש במקומה: אבל הבא. הרי
רשות הרבים של אלו ושל אלו אחד
הוא שאין צו חילוק צאלמע אורכו
ולא רמו של מחילה לומר תימוד
דשא ותשמש את כולה במקומה והכי
מליח לסלק הני מהני: **מבוי** נמו
אפרי אחדדי. דכיון דמעיקרא של
יחיד הוה והיו מערבין את כולה
והורגו להיות אחד אסרי אהדדי
ואפי' איכא לחי או קורה למבוי לא
מהני: דעבוד דקה. פתח נמוך

נמוך כגון אצטבא בפני המבוי ובקונט' פירש
פתח נמוך צראש כל מבוי וכפירושו
נראה מדלמר צריש כל גגות (לקמן דף
פט:) צנה עליה ע"ג ביתו ועשה
לפניה דקה הותר בכל הגגין כולן
ולא יתכן לפרש שם אלא לשון פתח
ומיאו שכן פירקין ופ"ה דקה מחילה:
ולא שבק לה שוור. משמע דאי
שבק לה שוור הוה עבד שפיר
ולא הוה פריך ליה אפי' מידי וא"כ
משמע כפי הקונט' דפי' במתני' דשל
צריש והרי היא של צריש מהני ליה
שוור וכן משמע לקמן (דף טו.) גבי מחוץ
דמהני ליה שוור אע"פ דהיא של צריש
כדמשמע צ"פ"ק (דף יו:) ומעיקרא נמי
היתה של צריש דאי של יחיד לא
היתה צרישה שוור והא דנקט צמתני'
של צריש ונעשית של יחיד לאשמועי'
לדע"ג דנעשית של יחיד צריש שוור"ו)
בעא מיניה בו מרובה. לא ברקס
מנרה צו אלוה דעליו לא
היה אומר רב נחמן לא תלימו ליה
דרבו היה: **תורת** פתח עליו ככולל
שבין ב' חצירות. מותר מחילה עליו
להקל היה יכול לנמולא נמי כסולם
שצ"ן חצירות כגון שרצפו כסולמות:
דלעערב

ואין לה אלא פתח אחד מערבין את כולה
מאן תנא דמעירבא רה"ר אמר רב הונא
בריה דרב הושע רבי יהודה היא (ב)דתניא
יתר על כן א"ר יהודה מי שיש לו שני
בתים בשני צידי רה"ר עושה לחי מכאן
ולחי מכאן או קורה מכאן וקורה מכאן
וננושא ונותן באמצע אמרו לו אין מערבין
רה"ר בכך אמר מר ואין מערבין אותה
לחצאין אמר רב פפא אלא אמרו אלא
לארכה אבל לרחבה מערבין כמאן דלא
כר"ע דאי כר"ע (ג)הא אמר רגל המותרת
במקומה אוסרת אפי' שלא במקומה אפי'
תימא ר' עקיבא עד כאן לא קאמר רבי
עקיבא התם אלא בשתי חצירות וזו לפנים
מזו דפנימית לית לה פיתחא אחרינא אבל
הכא ר' הני נפקי בהאי פיתחא והני נפקי
בהאי פיתחא איכא דאמרי אמר רב פפא
לא תימא לארכה הוא דלא מערבין אבל
לרחבה מערבין אלא אפילו לרחבה נמי לא
מערבין כמאן כר"ע אפילו תימא רבנן עד
כאן לא קאמרי רבנן התם אלא בשתי
חצירות וזו לפנים מזו דפנימית אהרא לדשא
ומשתמשא אבל הכא מי מצו מסלקי רה"ר
מהכא אמר מר או כולה או מבוי מבוי בפני
עצמו מ"ש דלחצאין דלא דאסרי אהדדי
מבוי מבוי נמו אפרי אהדדי הב"ע יבגון דעבוד
דקה* וכי הא דאמר רב אידי בר אבין
אמר רב חסדא אחד מבני מבוי עשה
דקה לפתחו אינו אוסר על בני מבוי: היתה
של רבים והרי היא בו: רבי זירא ערבה
למתא דבי רבי חייא ולא שבק לה שוור א"ל
אביי מאי טעמא עבד מר הכי אמר ליה סבי
דידה אמרי לי רב חייא בר אסי מערב כולה
ואמינא ש"מ עיר של יחיד ונעשית של רבים
היא א"ל לדידי אמרו לי הנהו סבי ההיא
אשפה הוה לה מחד גיסא והשתא דאיפנא
לה אשפה הוה לה כשני פתחים ואסיר א"ל
לאו אדעתאי בעי מיניה רב אמי בר אדא
הרפנאה מרבה סולם מכאן* ופתח מכאן מהו
א"ל הכי אמר רב סולם תורת פתח עליו
אמר להו רב נחמן לא תציתו ליה הכי
אמר (ה) רב אדא אמר רב סולם תורת פתח
עליו ותורת מחיצה עליו תורת מחיצה
עליו כדאמרן תורת פתח עליו כסולם

עליו כדאמרן תורת פתח עליו כסולם
עליו ככולל שבין ב' חצרות רצה אחד מערב רצו שנים מערבין ומי אמר רב נחמן הכי והאמר רב נחמן אמר שמואל א"נשי חצר ואנשי מרפסת ששכחו ולא

שבות אחד (א"כגי לה) מפתחה ולא היה לה אלא פתח אחד מערבין את כולה. עיר של ר' חייא עיר של רבים ונעשית של יחיד הוא ועירבה ר' חייא לכולא ולא שבק שוורא א"ל אביי אמאי עבד מר הכי לא דאמר רב דהוה בה רב חייא בר אשי הוה מערב לכולא ואמינא ש"מ עיר של יחיד ונעשית של רבים א"ל לדידי אמרו לי סבי אשפה הוה לה מזל גיטא והשתא דאיפנא הוה להו כבי פתחים אוסר. א"ל לא אדעתאי אמר רב נחמן אמר רב סולם תורת פתח עליו תורת מחיצה עליו. תורת מחיצה עליו תורת פתח עליו כולל רגל העירוב. תורת פתח עליו ככולל שבין ב' חצרות רצה אחד מערב רצו שנים מערבין ומי אמר רב נחמן הכי ואנשי מרפסת ששכחו ולא

שבות אחד (א"כגי לה) מפתחה ולא היה לה אלא פתח אחד מערבין את כולה. עיר של ר' חייא עיר של רבים ונעשית של יחיד הוא ועירבה ר' חייא לכולא ולא שבק שוורא א"ל אביי אמאי עבד מר הכי לא דאמר רב דהוה בה רב חייא בר אשי הוה מערב לכולא ואמינא ש"מ עיר של יחיד ונעשית של רבים א"ל לדידי אמרו לי סבי אשפה הוה לה מזל גיטא והשתא דאיפנא הוה להו כבי פתחים אוסר. א"ל לא אדעתאי אמר רב נחמן אמר רב סולם תורת פתח עליו תורת מחיצה עליו. תורת מחיצה עליו תורת פתח עליו כולל רגל העירוב. תורת פתח עליו ככולל שבין ב' חצרות רצה אחד מערב רצו שנים מערבין ומי אמר רב נחמן הכי ואנשי מרפסת ששכחו ולא

שבות אחד (א"כגי לה) מפתחה ולא היה לה אלא פתח אחד מערבין את כולה. עיר של ר' חייא עיר של רבים ונעשית של יחיד הוא ועירבה ר' חייא לכולא ולא שבק שוורא א"ל אביי אמאי עבד מר הכי לא דאמר רב דהוה בה רב חייא בר אשי הוה מערב לכולא ואמינא ש"מ עיר של יחיד ונעשית של רבים א"ל לדידי אמרו לי סבי אשפה הוה לה מזל גיטא והשתא דאיפנא הוה להו כבי פתחים אוסר. א"ל לא אדעתאי אמר רב נחמן אמר רב סולם תורת פתח עליו תורת מחיצה עליו. תורת מחיצה עליו תורת פתח עליו כולל רגל העירוב. תורת פתח עליו ככולל שבין ב' חצרות רצה אחד מערב רצו שנים מערבין ומי אמר רב נחמן הכי ואנשי מרפסת ששכחו ולא

שבות אחד (א"כגי לה) מפתחה ולא היה לה אלא פתח אחד מערבין את כולה. עיר של ר' חייא עיר של רבים ונעשית של יחיד הוא ועירבה ר' חייא לכולא ולא שבק שוורא א"ל אביי אמאי עבד מר הכי לא דאמר רב דהוה בה רב חייא בר אשי הוה מערב לכולא ואמינא ש"מ עיר של יחיד ונעשית של רבים א"ל לדידי אמרו לי סבי אשפה הוה לה מזל גיטא והשתא דאיפנא הוה להו כבי פתחים אוסר. א"ל לא אדעתאי אמר רב נחמן אמר רב סולם תורת פתח עליו תורת מחיצה עליו. תורת מחיצה עליו תורת פתח עליו כולל רגל העירוב. תורת פתח עליו ככולל שבין ב' חצרות רצה אחד מערב רצו שנים מערבין ומי אמר רב נחמן הכי ואנשי מרפסת ששכחו ולא

גמ' (ו) לעיל ו. יב: כב.
לקמן לה. שבת ו. קז.
(א) דכפוס וינאף ליתא מלת
אפי' וגם רש"י ל"ג לה
(ד) ונכרת בו. ושם נקמן
רש"י (ה) רש"ל
(ו) (דף סא.) ד"ה אס
יש לפניו דקה (ז) (וע'
מוס' לעיל כו. ד"ה מערב]

הגהות הב"ח

(ב) גמ' אמר רב אלא
בר אהבה אמר רב סולם
מורת פתח:
(ג) רש"י ד"ה ולא עבד
וכי ונעשית של רבים היא
אלמא וכו' ואמר ליה אידי
מעיקרא:
(ג) ד"ה רבא וכו' של חצר
זו שלא:

הגהות

רש"י ד"ה ולא שבק
לה שוור. שבותא א'
מפתחיה. כל"ל ומלות סגי
לה ומלת רש"ל שנגליון
נמחק. ובכש"ל ט"ם:
(יב"ד)

הגהות

רש"י ד"ה ולא שבק
לה שוור. שבותא א'
מפתחיה. כל"ל ומלות סגי
לה ומלת רש"ל שנגליון
נמחק. ובכש"ל ט"ם:
(יב"ד)

הגהות

רש"י ד"ה ולא שבק
לה שוור. שבותא א'
מפתחיה. כל"ל ומלות סגי
לה ומלת רש"ל שנגליון
נמחק. ובכש"ל ט"ם:
(יב"ד)

הגהות

רש"י ד"ה ולא שבק
לה שוור. שבותא א'
מפתחיה. כל"ל ומלות סגי
לה ומלת רש"ל שנגליון
נמחק. ובכש"ל ט"ם:
(יב"ד)

הגהות

רש"י ד"ה ולא שבק
לה שוור. שבותא א'
מפתחיה. כל"ל ומלות סגי
לה ומלת רש"ל שנגליון
נמחק. ובכש"ל ט"ם:
(יב"ד)

הגהות

רש"י ד"ה ולא שבק
לה שוור. שבותא א'
מפתחיה. כל"ל ומלות סגי
לה ומלת רש"ל שנגליון
נמחק. ובכש"ל ט"ם:
(יב"ד)

הגהות

רש"י ד"ה ולא שבק
לה שוור. שבותא א'
מפתחיה. כל"ל ומלות סגי
לה ומלת רש"ל שנגליון
נמחק. ובכש"ל ט"ם:
(יב"ד)